

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio VI. De indiciis petitis à reuelationum circumstantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

SECTIO VI.

De indiciis petitis à reuelationum circumstantiis.

Dvo' præcedentia indicia quasi mixta sunt, partim ex ipsa reuelatione, partim extrinsec' petita: sequitur nunc, vt quæ in circumstantiis obseruatum necessaria indagemus.

1. occurrit, illud à sine petiturum, quid mouerit hominem vt hanc reuelationem aliis in dicaret, propalaretq; : Nā curiositas, leuitas, vanitas, cupiditas, auaritia, ambitio, vtilitas, ppria, an aliorū; si propria, an spiritualis, aut carnalis, si aliorum, paucorumne, multorum, an omnium: Et in hac ipsa causæ inuestigatione perpēdendus finis, nō tantū proximus & apertus, sed occultus etiam & remotus. Potest enim (Geron ait) finis proximus apparere bonus, & salubris, & deuotus ad edificationē aliorū, qui tandē prolabatur in multumplex scandalum, dum non respondebunt vltima primis, vel alias falsum spectumq; deprehenditur in personis fuisse, reputatis, magne sanctitatis, vt docuit etas nostra in deceptionib. Doctorum Ioannis de Varenis, Ioann. Hus. & similitum.] Ideo Elias, quantum poterat, conabatur, amans humilitatem, à se amoliri Elisæū, ne videret eum rapi igneo curru in cælum. [4. Reg. 2.] Prudēter Arseni' sibi factas reuelationes nunquam, nisi aliorum posceret vtilitas, narrabat, & tum narrabat quasi alteri accidissent, vt Simeō Metaphrast. obseruauit a. B. quoque Hildegardis vix superiorū iussu induci poruit, nec inducta fuit, donec Eugen. 3. Pontif. eam ad reuelationes suas scribendum animauit b. Idē fait sensus B. Libuina, cui cum Christus Dominus vigilanti apparet: quinque vulnere suorum signa luculēter impressa reliquisset, &

a in eius vit.

b Theodori Abbatis. 1. vita Hildegard. c. 4

A cerneret virgo tā hiantia vulnera homines latere non posse, timeretq; cōcursum & applausum hominum, sic Deum deprecata scribitur, *Maneat obsecro Domine hoc dignationis sacramētum inter me & te: sufficit n. gratia tua.*] Noli dubitare gratam sponsæ humilitatem & custodiam fuisse. magno enim miraculo confestim cute vulnera obte-cta fuere, dolore tamē, & liuore perpetuo permanente c. Eadem virgo alio tempore merito quendam solitū reuelationes suas narrare, & (quod facile accidit) narrationem calore quædam de suo adicere, idcirco pœnis purgatorii additum vidit d.

B Secundo, *discutiende cogitationes, que reuelationem subsequuta vel præcesserunt*, nā ex præcedentiū imaginatione posset nasci phantastica illusio. Ad malis cogitationib. fluctuantem animum spiritus S. nō accedit, nec vera reuelatio: nec tamē semper bonam & piam cogitationē vera reuelatio & diuina subsequitur: in ipso namq; orationis feruore, pleriq; Diabolus conatus irrepere. Ad veram reuelationem semper sequuntur bona desideria, & effectus boni: ad illusoriam, aliquando per accidens, & ad tempus boni, qui tamē à diabolo in maius malū dirigitur. Notatum illud prius fuit ab Hucbaldo, q. cū recensisset visiones S. Aldegūdis, addit: *In cunctis huiusmodi reuelationib. virgo prudēs magis magisq; se humiliabat regno Dei propior sebat, spōso cœlesti seruentius inherebat e.*] Hic profecto genuinum est effectus verarum reuelationū: qui huic contrarii sunt, aperte docent illusoriam fuisse, quæ præcesserat.

C Tertio notatum à quibusdam, *vtilissimum quoque esse, ne decipiamus, ipsi visioni seu reuelationi signum crucis opponere, seque cruce communire.* Con-

firmat

c Ioh. Brogmannus. vita S. Libuinae. p. 1. c. 8.

d idē Brogmannus. p. 1. cap. 1.

Hucbaldus in vita S. Aldegūdis. cap.

firmat hanc doctrinam, efficacem sane & piam Senatus Brauonius narrat enim S. Osualdum Episcopum cum dæmonis irrisis & diffatis terrificamentis omnibus, veterator ei in forma speciosa Angeli se ostentasset, crucis signo se muniuisse; eo quod sciret Angelum lucis id non moleste ferre, angelum vero tenebrarum illo in fugam compulsam iri. *Quod & factum est, Nam (verba sunt Brauon. S.) simul atq; signum illud malignus tentator vidit, instar fumi ab oculis eius euauit. f)*

Quarto videndum quomodo se Spiritus ipse ingesserit. Nam proficientibus (vt admonet P. noster Ignatius g) Spiritus malus se dure, impaciēte & violenter, quasi cum strepitu quodam, vt imber in saxa decidens, infundit: bonus vero eiusdem leniter, placide & suauiter, sicut aqua irrorat spōgiam. Illis vero qui in deterius proficiunt, experientia docet, contra euenire.

Quinto aduertendū an qua initio mēte letitia demulserat, ea sit postea in horrore & mæore versa: itē nū qui caput a principio, sensim horror amotus non fuerit, sed constans permanserit, duæ enim sunt hæ reuelationum fallarum notæ. Sin autem initio quidem humo perturbetur, & horrore aliquid persensit, sed postmodū, hac molestia & anxietate animi deterfa, dulcedine quadam interna perfundatur signum esse diuina consolationis, vt nos B. Antonius docuit & notant in l. c. Luc. Theophilact. & Beda & Hieron. in c. 28. Matth. Cui rei naturalis esse causa videtur, antipathia quæ est homini cū dæmone homioida, & sympathia quæ homini cum angelis intercedit h. Ad illam antipathiam retulerim libens vulgarem quandam opinionem, quæ vigeat temporib. B. Petri Cluniacens. à qua ipsemet non erat alienus, nempe eos quib. mortui apparuissent, non

Adiu superuenire. fortassis orta opinio inde, q̄ nonnullis dæmones in mortuorum specie cum apparuissent, illi, ex horrore, & vitæ mortique antipathia, morbo contracto, mox decesserant. ceterū documentū illud D. Antonij, est accipiendū, de vera interna dulcedine, quæ famē ac desiderium virtutum adfert, & adauget, præcipue caritatis & humilitatis, q̄ limitationē merito B. Catharina Senensis adiecit.

Quod confirmat attestatio B. Angeli Fulginatis, sibi ex visione in animo mansisse vehemētius desiderium, cruciatus oēs & iniurias pro Deo sustinēdi. Obijciat quis fortasse Dæmonem, quem initio attulerit horrorem præsentia sua (vt solet, qñ apparet nubes tangēs vertice, aut alia simili specie terrificata) eum mox cum lætitia & suauitate sensus, verborumq; blanditijs commutare. Resp. nos agere de apparitione, quæ non ratione formæ, sub qua compareret, sed ratione duntaxat præsentia apparentis, hos affectus horrore, & anxietatis adfert. Nam qñ ratione formæ terrificæ, opus non est alio ferme indicio, si sit n. monstrifica forma, certum est dæmoniacam esse: si sit humana, tunc alia circumstantia considerandæ, de quibus lib. 2. quæst. 26. sect. 3. non indiligenter egi. Huc si lubet, licet recurras.

Sexto considerandum, num reuelationes veris miraculis astruantur, tunc nihil dubij manet. quin à Deo fuerint: vt illa Nobili matronæ facta, cui reuelatum, S. V. in vualocū ei, quam amiserat, oculorum claritatem, redidit. Mox n. vt Sanctum adijt, vitum amissum recuperauit k. Mira vero & prodigia, nō satis idoneè reuelationem confirmat, quia potest ea dæmon efficere. Etsi tamen miracula de-

f. Senatus
Brauon in
vita S. Os-
ualdi p. 11
g. in lib. ex
erot. de
signis.
lib.

l. Guiblot
Parisienf.
2. Par. prin-
cipal. de d
ni. ergo p.
2. cap. 152
lib. 1. de
mirac. c. 11

k. Sur. in
vita S.
V. in vual-
loci. s.
Mart.

fuerint, non tñ ex hoc solo capite cen-
senda reuelatio falsa fuisse. B. Præcur-
sor Christi ppheta fuit, & plus q̄ pro-
pheta, miraculum tamen nullū fecit.

Septima regula est, q̄ si, cum reuela-
tio fuerit absolute aliquid, & non sub con-
ditione, prædicens (prophetiam vocant
absolutam & independentem) & post-
ea contrarium euenit, vel non euenit, quic-
quid prædictum fuit, falsa reuelatio, &
non de cœlis est. Probatio (inquit Gerson)
spiritum respicit, nedum personā quæ
visiones patitur, sed visionum quali-
tates, si veræ sint, per omnia, et vsq; ad
minimam propositionem. quoniam
spiritu veritatis falsitas non est: in spi-
ritu autē mendacij mille quinq; sunt
viæ apertæ, vt in vnica latenti falsitate
decipiat. Ideo Christus dæmoniacos
& Paulus Pythoniſſam phibuerunt à
testimonio veritatis, q̄ profitebatur.]
confirmat hanc doctrinam D. Chryſ.
hom. 19. in Matth. Ex hoc iudicio pro-
bantur veræ fuisse reuelationes Ca-
tharinæ Raconisiz. quas recenset Io-
an. Francif. Picus a & Margaritæ Ra-
uennatis apud Hieron. Rubeum b, &
B. Aloyſij Bertrandi de Societate no-
stra. & P. Francisco Borgia, vt ex illius
vita retulit Thom. Bosius c hinc etiam
probantur diuinæ fuisse reuelationes
Ioannæ illius, virginis Lotharingicæ,
quæ dicta Gallis *Lapucelle Tenne*, quæ
Carolus VII. Francorum Regem in
regnum, vnde Anglorum fuerat ar-
mis deiectus, restituit, circiter annum
1428. q̄ pari inuidia, crudelitate, calu-
mnia, & iniustitia, sæpe ab illa victi
profligatiq; Angeli, cum in pugna vi-
uam cœpissent, flammis feralib. quasi
maleficam, combusterūt: sed postmo-
dum an. 1456. Calixtus Rom. Pontif.
eius nominis tertius causæ cognitio-
nem Archiepiscopo Rhemenſi Ioan-

a in eius
vita.
b Hist. Ra-
uennatis
anno 1510.
c lib. 6. de
Notis Ec-
cleſ. c. 2.

A ni, Guilhelmo Parisiensi delegauit: hi
vero innumeris testibus omni exce-
ptione maiorib. de innocētia, mode-
stia, castitate, & religione Ioannæ au-
ditis, eius innocentiam, & sententiæ
illius iniustitiam, declararunt: iudicij
acta Parisijs asseruari, ea in vrbe na-
tus Papyrius Masson. testatur, idque
B apud Victorinos canonicos Regula-
res iuxta Belleforestum in *vita Caroli
VII. fol. 345.* fauent eiusdē innocentie
nō Francici modo scriptores (quos vt
suspectos Britani reijciūt (sed & alie-
nigenæ Itali, Græcique d. sed & Belga
Meierus e, parū alias in Francos beni-
gnus, & Hispanus Mariana de reb. Hi-
span. lib. vicesimo extremo. Philip. Bergo-
menſis ait, tum duos adhuc ex iniquis
C Ioannę iudicib. fuisse superstites, cita-
tos, & legitime cōuictos, damnatosq;
& cōbustos: duorum vero aliorū iu-
dicium mortuorū ossa, effossa, & simi-
liter concremata fuisse: & iussū Ro-
thomagi, vbi virgo fuerat cōbusta, tē-
plum cōstrui, & ex reliq; prædictorū
bonis, quæ cōfiscata per sententiā fue-
rant, ibidē ad Dei honorē, & defunctę
ppiationem, sacrificiū quoridianū
institui. sic honor immeritæ detract⁹,
D tandē vix vicesimo post mortē anno,
iudicio Pontificio, restitutus. Pruden-
ter itaq; Polidorus Virgili⁹, licet An-
glorum Stipendiarius, li. 22. hist. Aglor.
nō ausus fuit Ioann. damnare, sed rem-
ita reliq; ambigūā, vt innocentie pot-
tius suffragetur. Qui acta iudicialia
volet percurrere, legat Belleforest. à
fol. 387. vbi sententiā iudicū delegato-
rum refert fol. 393. Hoc lapide veritatis
E Lydio deprehēsa leues & nictæ reuelationes olim quidē Montanistarum
f, & recentiori memoria Ioann. Sagi
Bethyci, & Fr. Ioan. de Rupeſcilla g, &
nostro tempore Monialis Lusitanæ
que

de cœlis est.
de Notis Ec-
cleſ. c. 2.
de reb. Hi-
span. lib. vicesimo extremo.
Philip. Bergo-
menſis ait,
tum duos adhuc
ex iniquis
Ioannę iudicib.
fuisse superstites,
citatos, & legitime
cōuictos, damnatosq;
& cōbustos:
duorum vero aliorū
iudicium mortuorū
ossa, effossa, & simi-
liter concremata
fuisse: & iussū
Rothomagi,
vbi virgo fuerat
cōbusta, tēplum
cōstrui, & ex reliq;
prædictorū bonis,
quæ cōfiscata per
sententiā fuerant,
ibidē ad Dei honorē,
& defunctę
ppiationem,
sacrificiū quoridianū
institui.
sic honor immeritæ
detract⁹,
tandē vix vicesimo
post mortē anno,
iudicio Pontificio,
restitutus.
Prudenter itaq;
Polidorus Virgili⁹,
licet Anglorum
Stipendiarius,
li. 22. hist. Aglor.
nō ausus fuit
Ioann. damnare,
sed remita reliq;
ambigūā, vt
innocentie potius
suffragetur.
Qui acta iudicialia
volet percurrere,
legat Belleforest.
à fol. 387.
vbi sententiā
iudicū delegatorum
refert fol. 393.
Hoc lapide veritatis
Lydio deprehēsa
leues & nictæ
reuelationes olim
quidē Montanistarum
f, & recentiori
memoria Ioann.
Sagi Bethyci,
& Fr. Ioan. de
Rupeſcilla g, &
nostro tempore
Monialis Lusitanæ
que

quæ forte adhuc in viuis, & Francisci de cruce in Peruvia h. Ideo, mea quidē sententia, incassum, quidā conati fue-
 re reuelationes Hieron. Sauonarolæ Ferrariensis tueri, Apostolico iudicio damnatas. Quam ille multa de Ecclesie reformatione, de Turcarū & Maurorum cōuersione, de Florentinorū, fœlicitate, quæ mox adimplenda, & astantium multi erāt vsuri antequam moreretur, prædixit: addens (in reuelationū compendio) illas absolutas & immutabiles pphetias esse: attamē nihil horum fere adhuc contigit, pleraq; omnia intra certū ferme annos contraria cōtigerūt. Quare ex partiū studio, & Alexand. VI. atq; Mediceorum odio factum, vt nō consideranter Historici nōnulli defensionē Sauenarolæ susceperint, vel damnationis iustitiam in dubium vocarint. i. Profecto sicut euentus eius pphetias coarguit, sic cōtumacia in sui ordinis pfectum, & cōtempus Pontificiæ (quæ, vel palam iusta nihilominus metuenda est) excommunicationis, & aliq̄ similes actiones, illusionis diabolicæ, & quæ sublequi solet arrogantia, obstinationis, grata & vrgētia sunt argumenta. Legite Raphael. Volateranum quem vera scripsisse patet ex illis ipsis quæ Fran. Guicciard. l. quamuis in Sauonarolæ defensionem ppendens, memorię mandauit. Nonne magis pie & cordate faciunt, m qui pro sedis Apostolicæ iudicio q̄ pro priuati hominis existimatione, induit arma litteraria, calamitq; decerāt: Neq; id magis clarissimi ordinis, qui vt astū in hoc militantis Ecclesie celo lucet, splendori obfuerit, q̄ Angelorum choris Luciferi factio, vel Apostolico cætui Iudas impius. Et ne heretici se immunes harum iactēt illusionum: qd̄ quæso aliud

A est liber ille manuscriptus Iacobi Brocardi Caluinistæ reuelationū ad Elizabetham Angliæ Reginā & præfatio in Genesim, aliaq; nonnulla eiusdē opuscula, nisi farrago quædā dæmoniarum reuelationū, quarum p̄cipuam de an. 1580. iam temp̄ mēdacij cōiucit: Cōtra prudenter ex subsecuta euentū veritate Nicolaus Sanderus Sanctę Virginis Cantianæ Elizabethæ Bartonæ, vaticinia à Deo fuisse cōprobauit, li. 1. de schismate Anglicano: sane vitæ sanctitas, Martyrij laurea, & clarissimorum Synmatyrum Roffensis & Mori contestatio, locū dubitationi relinquunt nullum. Quā dissimilis in eadē insula nata Elizabetha alia, de cuius fraudulenta pphetia sic Sanderus scribit, Hæretici, inquietū & turbulentū genus hominum, ad commouendum Londinensem populū seditioni tum & heresi valde deditū, inauditum adinuenerūt stratagemata. Induxerunt quippe quamdā puellam octodecim annos natam, heresi simul & pretio corruptam, in eam improbā simulationem, vt se permitteret in abdito inter duos muros cuiusdam domus angulo ad tempus concludi, & per fistulam ad id aptam eas voces edere, quas istius stropæ artifices sibi suggererent. Nomen puella Elizabetha Crosta erat, doli author Dracus quidā. Ita ergo illa instruita & in loco ad fraudem accōmodato collocata, mirabiles emittit continuo ex antro suo voces, easque tam sonoras, vt per omnes vicinas audiretur. Accurrunt vndique ciues, quid sit inquirunt, mirantur, voces non mortalis hominis, sed angeli esse clamabāt. vrbī ac Reipubl. iste Spiritus comminatur miserem, arumnas, mala omnia, si nuptias cum Hispano aut communionem cum Papa Romano admittant. Multa item contra sanctum sacrificium, & reliquam fidem Catholicam, quasi oracula fudebat: erant ex conspiratoribus, qui data opera se turbis

adstantibus

h. Iosephus
 in Confess. l.
 2. de temp.
 nouiss.
 Sabelli-
 cus Enne
 ad 10. li. 9.
 Arn. Ferr.
 in l. 2. re-
 rum Fran-
 ticar. &
 au.
 l. 1. Geo-
 grap. sub
 fin.
 l. 1. 3. re-
 rum Itali-
 carum.
 in Pre. Ri-
 budaneya
 l. 2. de
 tribular.
 cap. 20.
 l. 1. 5. 1.
 l. 1. 5. 1.
 l. 1. 5. 1.
 l. 1. 5. 1.
 l. 1. 5. 1.

ad instantibus semper ingesserant, qui huius Spiritus propheticas & obscuriores sententias, ad religionis euerfionem & seditionem mouendam interpretabantur. Magistratus autem ad multitudinem compescendam, & quid rei sit lustrandum accedit, fraus difficillime apparuit: sed tandem, in isto consilio de diffoediendo muro & vicinis & parietibus vnde voces reddi conijciebant, misera puella prodijt, ac exanimata quorum suafu & consilio hoc fecerit, confessa est statim, se à quibusdam seditiosis sectarijs, & ab eo imprimis, què nominauimus Draco, ad istam nequitiam inductam fuisse.] Hec ille lib. 2. Quid autem necesse Munzeri, Lutheri & similibus pseudoprophetas memorare? de hoc septimo indicio discenendi lege Ioan. Horozeu d.l.c. 16.

Denique à modo etiam reuelationis iudicium formandum, quando aliquid in eo malum moraliter reperitur, vt puta turpe, scandalosum &c. Sed quò nihil predictorum, nec mali modi adest, res omnino periculi plena remanet, quantumuis multa verè fidei ac virtutibus solidis consentanea adsint. Nam nec verarum reuelationum vnus esse modus vel certus consuevit, nec vnus alio certior aut consuetior. Scribit enim B. Angela de Fulgino, has spirituales illustraciones & eleuaciones aliter solitas ipsi accidere vna vice, & aliter alia: ita quod semper ibi nouitas contingit, & hoc est totum inenarrabile. Reuelationes enim & visiones sunt alterius modi vna vice, & alterius alia.] Sic illa ca. 56. in fine. Sane toto opere diuersos, quos experta, modos describit præsertim duos insignes, quibus se Christus Dominus præsertim eius animæ solitus exhibere. inuenies eos cap. xxvii. Claudatur hæc de reuelationib. disquisitio canone Concil. Lateranen. sub Leone. 10. sess. II. cuius hæc sunt verba.

CAPVT II.

De diuinatione.

Sicut species præcedens vera, sic ista falsa, ideo illam Cõiectationi præposui, quæ quasi mixta.

QVÆSTIO I.

Quid sit diuinarior?

Est aliquam constat, vel Cicer. teste, cui⁹ de ea duo libri supersunt. viderur nihil aliud esse, quam significatio occultorum ex pacto conuentis cum demone.] Significatio, inquam, quia non perficitur sola mentis intellectuione sine cognitione, sed signis quoque & verbis exterioribus vtitur, qua in re differt à sententia, per vanam obseruationem acquisita. Est autem tam præteritorum & præsentium, quam futurorum, dummodo illa sint occulta, hoc est procul remota ab humana cognitione. Ideo malui dicere, occultorum, quam futurorum, Nam prophetia & diuinatio in materia conueniunt. Quæ de pacto cum demone adduntur, illa separant diuinationem, à prophetia, & à naturali coniectatione. hæc enim nascitur, ex disciplina & obseruatione humana: illa vero desuper à Deo infunditur. Cumq; quanta est diuinatio, dependeat ab ope demonis, qui emulatur diuinitatem furando diuinationem, vnde & dicta diuinatio quasi diuinitatis imitatio: sequitur diuinationem non posse progredi ulterius, quã demonis cognitio pertingit, sequitur etiã, nec arte nec natura diuinationem perfici. Vtutur ad eam magi diuersis instrumentis. Qui pactum expressum habent cum demone, quia norunt gratius illi nihil accidere hominum idololatræ cultu, ideo ple-

rumque!